

Dk - DIALOG

Cena 20,- Kč

Pro členy Demokratického klubu zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

Vážené čtenářky a vážení čtenáři, toto číslo přináší především kytici vzpomínek profesoru Zdeňku Pavlíkovi, který působil při založení Demokratického klubu a zůstal takovým stálým otcem klubových aktivit.

Neúnavně nás učil, co vše Demokratický klub potřebuje. Systematicky a cílevědomě se Klubu věnoval do posledních dnů. Nyní je na nás, abychom spojili v Klubu své síly pro další pěstování myšlenek demokracie. V našich vzpomínkách bude pan profesor stále sledovat práci Klubu.

V úvodu je výstižná vzpomínka našeho bývalého předsedy a následují další zamýšlení. Máme tu i připomínku k volbám, jak ji pan profesor Pavlík napsal

v r. 2016. Aktuální příspěvek nám poslal slovenský kolega a také Masarykova společnost. Přečtete si také upozornění na některé publikace, z nichž knížku kol. Pokorného si můžete objednat.

Jitka Nováková, duben 2021; foto zapůjčila rodina prof. Zdeňka Pavlíka

VZPOMÍNKA NA PROF. ZDEŇKA PAVLÍKA

*Profesor Zdeněk Pavlík (1931-2020) je významná postava české demografie. Přišel mezi jiným s tématem „demografické revoluce“. Založil samostatnou katedru demografie a geodemografie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Známe je i v zahraničí. V době určité liberalizace koncem šedesátých let působil tři roky v Populačním oddělení OSN v New Yorku. Je svým způsobem paradoxem, že titul Dr.Sc. dostal mezi jiným na Moskevské státní univerzitě, rovněž ve Francii (v Paříži na INED a ve Štrasburku na Univerzitě Louis Pasteur) a byl jedním ze zakládajících členů a místopředsedou Evropské asociace pro populační studia (EAPS). Jeho kvalitní a podrobný životopis napsala Ludmila Fialová pro *Sociologickou encyklopedii* (https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Pavl%C3%ADk_Zden%C4%9Bk)*

S profesorem Zdeňkem Pavlíkem jsem se seznámil začátkem 90. let na zasedáních vědecké rady Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy (FSV UK), na které jsem přednášel od října 1990 po svém návratu ze švýcarského exilu. Je vhodné dodat, že zasedání této rady se konala často: každý měsíc (s výjimkou prázdnin). Zdeněk Pavlík byl jmenován profesorem v roce 1990 a jeho přítomnost v té vědecké radě byla tehdy velmi důležitá, protože na FSV UK profesori v té době scházeli, a i když Zdeněk byl profesorem na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, jeho specializace (demografie) byla blízká i oborům, které se pěstovaly na FSV UK, jako byly sociologie, ekonomie a politologie.

Se Zdeňkem jsme si rychle padli do oka. Nebylo divu, že jsem si ho oblíbil. Byl to nejen člověk velmi vzdělaný, ale také milý a mírný. Hůře lze pochopit, že si i on oblíbil mě, ale stalo se. Přátelství je v každém případě vztah vzájemný: nestačí, aby A měl rád B, ale je nutné, aby i B měl rád A. Jak známo, v případě nepřátelství to neplatí. Nepřátelství přirozeně také může být vzájemné, tj. oboustranné, ale nemusí: může to být klidně vztah jednostranný, jak to svého času právem zdůraznil např. francouzský politický filosof Julien Freund při obhajobě své slavné a několikrát pak knižně vydávané disertační práce *L'Essence du politique*.

Zdeňka Pavlíka jsem přitáhl například do Akademické rady CEVRO Institutu, zval jsem ho, když jsem měl v Praze návštěvy z francouzských univerzit, zejména z Bordeaux. Zdeněk mě seznámil například s profesorem Ivo Feierabendem. Dne 1. října 2014 jsem měl potěšení být při tom, když pražský primátor slavnostně předal na Staroměstské radnici Zdeňkovi Pavlíkovi Cenu Města Prahy. Zvlášť rád vzpomínám, jak jsme se Zdeňkem jeli jeho autem do Kutné Hory 21. dubna 2016 na česko-slovensko-maďarsko-polskou konferenci „Evropská unie a současná migrační krize“. Cestu jsem znal, ale jen jako chodec, a tak jsme se v centru Kutné Hory neustále motali dokola, až se nás nakonec ujal místní poli-

cista, který nám svým autem ochotně ukázal cestu. Zdeněk tam měl referát na téma, v němž byl zvlášť kompetentní: „Význam migrace ve společenském vývoji“. Já hovořil „K Sartoriho kritice evropských migračních politik“.

Zdeněk měl kromě vědy ještě nejméně jednu velkou lásku: Demokratický klub. Byl jedním z posledních jeho spoluzakladatelů a nestálo ho mnoho úsilí, aby mě do něho rovněž přivedl. Horší to bylo, když mě vyzýval, abych kandidoval na předsedu. Nejsem aktivistický typ, a tak jsem se tomu dlouho bránil. Nakonec jsem ale na to kývl, na předsedu jsem kandidoval a po určité době jsem se jím i stal. Zdeněk byl rád, že jsem zařídil, abychom se mohli scházet v budově CEVRO Institutu v Jungmannově ulici. Přiznám se, že jsem se nevěnoval této funkci tak, jak by si zaslouhovala: lépe jsem se cítil při psaní odborných textů. V době, kdy jsem Demokratickému klubu předsedal, jsem se však i tak setkával se Zdeňkem nejvíce. Často jsem ho zval do své tehdejší kanceláře v druhém patře, kterou jsem několik let sdílel s prominentním členem Demokratického klubu, profesorem Dušanem Hendrychem, bývalým děkanem Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Zdeňkovi ležel na srdci pojem „demokratismus“, který dříve rozvíjel jiný významný představitel Demokratického klubu, kolega Srbený.

Naposled jsem Zdeňka viděl 30. září 2020. Pořídil jsem z toho hezkou fotku, kde je Zdeněk (s rouškou) poněkud ve stínu svého statného téměř dvoumetrového syna Petra. Jsem rád, že jsem se mohl i v době epidemických omezení díky laskavému pozvání Zdeňkovy dcery Heleny zúčastnit 18. prosince 2020 jeho pohřbu v malé obřadní síni Strašnického krematoria. Na svém digitálním fotoaparátu jsem nahrál skoro celý smuteční projev. Se Zdeňkovým synem jsem se dohodl, že až koronavirová opatření budou zmírněna, sejdem se a nahrávku si zkopíruje.

Na konec jsem si nechal epizodu, kterou jsem si přečetl ve vzpomínce k Zdeňkovým osmdesátinám. Vyprávěl ji tehdy jeden z jeho mnoha bývalých studentů, Marek Řezanka: „Jako jediný jsem na jeho přednášce seděl v první řadě. Problém byl v tom, že jsem potřeboval odejít z hodiny asi o dvacet minut dříve. Přednáška mě zajímala, poslouchal jsem pozorně, tedy až do okamžiku, kdy jsem se potřeboval sbalit. Učinil jsem tak ve vši tichosti. Z lavice zmizel sešit i psací potřeby a já věřil, že jsem tím pana profesora v nejmenším nevyrušil. Tu se ozvalo: „Koukám, že kolega má sbaleno, tak to abych končil...“ Ve mně hrklo. „Ale ne pane profesore, já jen potřebuju odejít dřív.“ „No, už mě tu nechcete, tak to abych šel... Tak já půjdu...“ Neríkal to nijak rozhořčeně, spíše tak nějak konejšivě. A skutečně se sbalil a odešel.“

(viz http://www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artclID=754&PHPSESSID=f638ee60a5854d522817868ea84b271f). Nebyl jsem sice při tom, ale jako bych Zdeňka viděl (a slyšel). Zdůraznil bych, že důležité nebylo jen to, co říkal, ale neméně i jak to říkal: „konejšivě“.

Miroslav Novák¹

¹Profesor politologie, bývalý předseda Demokratického klubu. E-mail: novak@vspsv.cz. Jeho texty lze najít v jeho stránkách portálu ResearchGate, Google Scholar Citations a Academia.edu. V lednu 2021 mu v Paříži vyšla francouzsky kniha *Le Printemps de Prague, 1968. Une révolution interrompue?* Nakladatelství Academia připravuje vydání její české autorské adaptace s pracovním názvem *Pražské jaro 1968: přerušená revoluce?*

CITÁT TOHOTO ČÍSLA

„V čem byl výjimečný vliv Přítomnosti a Peroutkova psaní? Byla to podpora a výchova naší občanské veřejnosti k demokracii. Od začátku Peroutka psal o hlavním a aktuálním problému doby a vytvářel demokratické hodnotové měřítko. Společně s Masarykem, který totéž dělal v praktické politice.“

Josef Protiva; z Muzea Karla Čapka ve Strži

I. PŘÍSPĚVKY

Demokratický klub utrpěl velkou ztrátu. Odešel jeden z těch, kteří jej po únorovém puči v ilegality založili a zároveň ten, který svým obdivuhodným úsilím umožnil jeho existenci trvajícím téměř již tři čtvrtiny století. Se Zdeňkem Pavlíkem jsem se seznámil v prvních říjnových dnech roku 1951, kdy jsme začínali se studiem statistiky, blíže jsme se poznali až o tři roky později, když CIA provedla pravicový puč v Guatemale. Nastala situace, ne zcela v dějinách ojedinělá, kdy jeden extrém odstraní demokracii s argumentem, že se k tomu chystá ten druhý. Takové situace často musí vyřešit až čas, a to trvá někdy příliš dlouho.

Po legalizaci Klubu v roce 1990 mně Zdeňk nabídl členství. Nelze říci, že by mezi námi byla vždy úplná shoda, ale nesmírně a jednoznačně jsem obdivoval jeho nasazení pro klub, jehož se pak na dlouhou dobu stal předsedou a díky především jemu klub fungoval, scházel se, vydával svůj časopis, publikoval svá stanoviska a pořádal i konference o problémech demokracie, často s širokou účastí významných osobností působících mimo Dk. Jeho odchod je pro nás nenahraditelnou ztrátou a je naší povinností vyslovit za vše, co vykonal, vřelý dík.

Jan Friedlaender

Pana profesora Zdeňka Pavlíka jsem osobně poznal, když jsem se stal hrdým členem Demokratického klubu. Byl to on, kdo mne taky zapojil blíže do jeho činnosti a přizval mne pro aktivní členství ve výboru a angažování se při přípravách akcí a administrativy včetně pravidelného zasilání pozvánek a zpráv členům a přátelům Dk. Profesně byl jeden z nejvýznamnějších českých demografů a spoluzakladatelem Československé/České demografické společnosti. V roce 1990 založil katedru demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, kde až do svého odchodu působil i jako emeritní profesor. Na fakultě působil od 60. let a byl významnou osobností demografie také na mezinárodní scéně. Působil v Populačním oddělení OSN v New Yorku. Patnáct let byl členem České statistické rady. Byl také dlouholetým přítelem významného zahraničního člena Dk a českého krajana, profesora Ivo Feierabenda z agrární rodiny a pojilo jej přátelství s kolegou Lukášem Kovandou, českým ekonomem a členem Dk. Všichni jsme byli nejen kolegové, ale i skuteční přátelé. Pojem demokratismus vnímal jako TGM, že pochází z demokracie a obvykle odkazuje na rozšířený demokratický postoj a etiku, kterou nelze opomenout. Velmi se zajímal také o aktivity Společnosti Antonína Švehly, které mám tu čest znát a o muzejnictvím, jímž se profesně zabývám, dnes jako vedoucí Muzea družstevnictví. Nikdy nezapomenu na pravidelná setkání Dk, kterých se prof. Pavlík zúčastnil,

a jeho vždy věcné a plodné otázky v diskusích a také na jeho dobré srdce a osobnost, která byla spjata s nelehkými počátky Demokratického klubu v roce 1948, kdy jako podzemní organizace vznikl jako reakce na komunistickou totalitu. Čest jeho památce.

Pavel Černý

Pana profesora Zdeňka Pavlíka jsem zaznamenal jako výraznou postavu akademického života během svých studií koncem osmdesátých let dvacátého století, i když jsem vzhledem ke svému odlišnému oboru nenavštěvoval žádnou jeho přednášku, což mě zpětně velmi mrzí. Je třeba připomenout aktivní vystoupení pana profesora na sklonku roku 1989, kdy patřil k nejviditelnějším osobnostem během okupační stávky a vzniku občanského fóra na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Profesor Zdeněk Pavlík působil charizmaticky, uvážlivě a moudře. Je mimořádným štěstím, když se podobní lidé vyskytnou u přelomových událostí našich národních dějin. Nijak mě proto nepřekvapil jeho zájem o otázku demokracie. Znovu jsme se setkali na kongresech Společnosti pro vědy a umění. Bylo mi velkou ctí, když mě oslovil, abych po určité době stál v čele Demokratického klubu. Profesor Zdeněk Pavlík si velmi dobře uvědomoval, že vitální demokracie nemůže být pouhou procedurou, ale že musí vyrůstat z intelektuálního, společenského a duchovního prostředí, které jí dodává potřebnou sílu a přitažlivost. Nazýval zmíněný fenomén „demokratismem“ a důkladně se věnoval jeho zkoumání. Profesor Zdeněk Pavlík, velký demokrat, myslitel a vědec, nám bude velmi chybět.

Ivo Budil

Nedlouho po tom, co jsem vstoupil do Demokratického klubu, což bylo myslím v roce 2000, mne tehdejší předseda klubu Zdeněk Pavlík požádal, abych kontaktoval kolegu Srbeného, nyní již zesnulého, který by se mnou projednal možnou činnost v rámci Demokratického klubu. Kolega Srbený mne požádal, abych mapoval činnost nedemokratických organizací a složek v ČR, zejména KSČM, což jsem v několika zprávách, které jsem předal Zdeňku Pavlíkovi, učinil. A i když si myslím, že KSČM je nedemokratická politická strana, zvláště, protože se nedostatečně odpoutala od svého působení v totalitním systému, tak jsem nenašel žádnou právnicky pádnou příčinu k pozastavení činnosti této strany.

Jinak jsem se účastnil pravidelných setkání Demokratického klubu, které se tehdy konalo na Právnické fakultě, a které vedl další zakládající člen Demokratického klubu kolega Vaněček. Zdeněk Pavlík byl častým účastníkem těchto setkání s řadou diskusních příspěvků. Když později už diskusní setkání nemohl doktor Vaněček vést, tak mne Zdeněk Pavlík požádal, abych je vedl místo něho, přestože věděl, že jsem členem ČSSD, protože Zdeňkovi Pavlíkovi nevadilo členství členů Demokratického klubu v jakékoliv demokratické instituci. To se mi velmi líbilo, protože v souladu s názorem našeho prvního prezidenta T. G. Masaryka jsem přesvědčen, že demokracie je především založena na diskusi, ze které vyjde optimální řešení pro společnost, jak říkal Masaryk, jedná se o drobnou politickou práci.

Myslím, že profesor Zdeněk Pavlík měl hlavní zásluhu na rozvoji členské základny Demokratického klubu, a to díky svým mezinárodním vztahům, a na komunikaci se zahraničními členy Demokratického klubu. Bez jeho aktivit by De-

mokratický klub neměl zdaleka tolik členů, jak v České republice, tak i v zahraničí, jaké má dosud.

Domnívám se, že Demokratický klub byl pro zesnulého Zdeňka Pavlíka jeho hlavní volnočasovou aktivitou, asi jen málokdo Demokratickému klubu věnoval tolik úsilí a času jako on. Dokonce vloni v létě aktivně pomáhal se stěhováním dokumentace Demokratického klubu, která byla uložena v jeho kanceláři v budově CEVRO Institutu.

Ondřej Wagner

S panem profesorem jsem se poprvé setkala v roce 1963 jako posluchačka geografie na PřF UK. Na Přírodovědeckou fakultu (katedru ekonomické geografie) přišel z VŠE na základě osobních kontaktů s profesorem Jaromírem Korčákem. Prof Korčák chtěl posílit ve výuce a výzkumu katedry složku obyvatelstva, osídlení a demografie a zajistit kontinuitu těchto předmětů na katedře a její obsahovou modernizaci. Mladý nadšený pedagog upoutal jak svým entusiasmem, tak odbornými znalostmi řadu studentů. Stal se vedle dalších diplomantů i vedoucím mé diplomové práce. Nebylo to vůbec jednoduché, neboť jsem jako posluchačka učitelského studia řadu seminářů neabsolvovala, ale díky jeho zkušenému vedení a velkým nárokům obhájila.

Po pár letech vyučování na gymnáziu jsem našla práci v Geografické knihovně. Tak jsem na konci sedmdesátých let měla příležitost seznámit se s jeho vědeckou prací. Mezi kolegy přechníval díky širokému vzdělání, skvělé jazykové vybavenosti (angličtina, francouzština a ruština) a širokým mezinárodním kontaktům. Jako známý, cílevědomý a neúnavný vědec a pedagog dostal šanci pracovat i v demografickém oddělení OSN v New Yorku. Od roku 1983 jsem žila 27 let v cizině, a tak jsem se s panem profesorem jsem začala opět vídat po roce 1991 při příležitostných návštěvách PřF UK. Tam jsem měla možnost sledovat jeho bohatou publikační, vědeckou a organizační činnost (založení katedry demografie, vedení časopisu *Acta demographica* aj.), také jeho aktivity mezinárodního charakteru založené katedry.

Kromě toho, že pan profesor založil Demokratický klub, si dovoluji připomenout i některé další aktivity. Dlouhá léta vedl Demografickou společnost jako předseda. Kromě desítek odborných článků připravil s dvěma spoluautorkami nejlepší učebnici demografie v češtině. S kolegou profesorem Martinem Hamplem, také žákem profesora Korčáka, spolupracoval na vedení výzkumných projektů a publikování výsledků výzkumu na hranici mezi demografií, sociální geografii a sociologií. Na přelomu tisíciletí působil čtyři roky jako děkan sociálně-ekonomické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Na pana profesora a svého učitele budu vždy vzpomínat s obdivem a úctou.

Eva Shapiro

Z DALŠÍCH VZPOMÍNEK

... vyjadřuji svou upřímnou soustrast a věřím, že pravda a láska zvítězí, aspoň v našich duších a srdcích, a to již tak málo není. *Alexei Verezub*

... s panem profesorem Pavlíkem odchází kus historie, ale stopy, které zanechal, jsou hluboké.

Marie Bohatá

Nahlédněme na web demografie jako hlavního oboru, kterému se pan profesor Ing. Zdeněk Pavlík, DrSc., věnoval ... Byl spoluzakladatelem Československé/České demografické společnosti, v letech 1977–1999 stál v jejím čele jako předseda a následně se stal jejím čestným předsedou ... Zdeněk Pavlík byl výraznou osobností nejenom v rámci české demografie, ale patřil mezi významné evropské demografy ...

Milý pane profesore, náš učiteli, kolego, příteli – moc za vše děkujeme! Budete nám chybět ...

Článek Tomáše Kučery V šlépějích Zdeňka Pavlíka nám ukazuje výběr publikací, na jejichž vzniku se pan profesor podílel. ... Zdeněk Pavlík publikoval více než 200 studií a odborných článků a několik monografií. K nejznámějším jeho monografiím patří *Nástin populačního vývoje světa* (1964), *Mnohojazyčný demografický slovník* (vedoucí autorského kolektivu, 1965), *Šetření populačního klimatu* (1977) a *Demografická revoluce jako obecná zákonitost populačního vývoje* (polsky, 1982). Stále hojně používanou je sedmisetstránková učebnice *Základy demografie* z roku 1986, jejímž byl hlavním autorem. Svou tvorbou se zasloužil také o šíření demografických znalostí v řadách „jinověrců“, zejména pak prostřednictvím opakovaně vydávané učebnice *Demografe* (nejen) pro demografy (1993), jejíž autorský kolektiv také vedl. Dále sám napsal nebo se podílel na vzniku řady odborných textů, např. *Populace a rozvoj* (anglicky, 1995), *Zpráva o lidském rozvoji v České republice* (koordinátor a vedoucí autorského kolektivu, 1996), *Důležitá stadia demografického vývoje* (francouzsky, 1998), *Populační vývoj České republiky (9 svazků mezi lety 1994 až 2002)*, *Postavení demografie mezi ostatními disciplínami* (anglicky, editor, 2000)... Učil a hlavně naučil základům demografie a statistiky, demografické analýze či teorii stovky studentů a absolventů nejen demografie, ale i geografických, ekonomických, společenských i přírodovědných oborů. Profesor Zdeněk Pavlík navždy zůstane klíčovou osobností, nejvýznamnějším jednotlivcem prvkem československé a později české demografie druhé poloviny 20. století, zakladatelem Albertovské demografické školy a obětavým propagátorem oboru, který sice sám nevystudoval, ale kterému se na začátku své odborné kariéry plně oddal a v němž dosáhl vysokého mistrovství.

V závěru složitého roku 2020 tak neodešel jen vynikající pedagog, badatel a člověk Zdeněk Pavlík. Spolu s ním odešla také podstatná část živé historie československé, české a evropské demografie. Čest jeho památce. *Demografie 2021, 63(1)*

POZNÁMKY K POJMU DEMOKRACIE A K JEJÍM NĚKTERÝM RYSŮM (první část)

Psáno v r. 2016, hodí se připomenout i v r. 2021 (pozn. red.)

Demokracie jako forma vlády se objevuje až na relativně vysokém stupni společenského rozvoje. *Pevná organizace lidských tlup v prehistorických dobách byla zaměřena na přežití (získání potravy a bezpečnost)*. Vědomí jednotlivců se

málo lišilo od vědomí celého kolektivu, který byl pevně hierarchicky organizován. Každé porušení takového uspořádání bylo trestáno a největším trestem bylo vyloučení z kolektivu, neboť přežití jednotlivce mimo kolektiv v „nepřátelské“ přírodě bylo tehdy prakticky nemožné. Podobnou situaci můžeme pozorovat i u jiných než lidských populací. U lidí, kteří se odlišovali od jiných populací rozumem, byla tato společenská organizace posilována vytvořenou mytologií.

Jen postupně se vyvíjelo vědomí odlišnosti jednotlivce od vědomí kolektivu. Projev takového individualismu však nebyl v kolektivu vítán a většinou byl tvrdě potlačován. Rozvoj společnosti i jednotlivců však pokračoval a v určité fázi se dotkl i jejího hierarchického uspořádání. *Vlády se v nejstarších dobách zmocňovali jedinci na základě své síly a inteligence; poté si toto své postavení nechali posvětit od nějaké nadpřirozené bytosti.* Ještě poslední vládce Rakousko-uherské monarchie byl císařem z boží milosti. Avšak již v 5. století př. n. l. v antickém Řecku byl individualismus mezi lidmi tak rozšířen, že sami si chtěli vybrat, kdo jim bude vládnout. Tak vznikla *antická demokracie*, která dosáhla svého vrcholu v Aténách za Perikla.

Starověká demokracie byla specifická. Řecko bylo rozděleno na malé městské státy (polis), ve kterých probíhaly volby vládců přímo všemi občany. Ne všichni přítomní lidé byli občany, ženy nevolily a otroci nebyli považováni za lidi. Z těchto důvodů se demokracie tehdy nerozšířila do větších státních celků. Přesto některé principy demokracie se později uplatnily ve starověkém Římě (občané při volbách byli rozděleni do několika kurií s rozdílným vlivem na vládu, ženy ani otroci nevolily); také ve středověku existovaly různé systémy společenských stavů, kde se uplatnil výběr jejich představitelů volbou a zároveň se účastnily různou měrou na správě země a vládě. Přechodem k současné demokracii jsou některá města (např. Florencie).

Společenský rozvoj se začal urychlovat s nástupem novověku. Ve všech procesech, kterých se zúčastní lidé, probíhají hluboké změny, které se často označují jako revoluční a jejich celkový souhrn jako globální revoluce moderní doby. Jednotlivé procesy se vzájemně prolínají a ovlivňují, takže nelze určit jejich časovou posloupnost. Vzniká moderní věda, rozšiřují se manufaktury a zakládají se továrny (*průmyslová revoluce*), zrušením nevolnictví se uvolňuje pro tyto továrny pracovní síla, dochází k revolučním změnám v rozmístění obyvatelstva (extenzivní urbanizace), důsledky hlubšího poznání ovlivňují i lékařskou péči a hygienu, rozšiřuje se úroveň vzdělání (povinná školní docházka), dochází k sekularizaci a emancipaci žen, významně se zvyšuje životní úroveň všeho obyvatelstva a mění se i charakter demografické reprodukce (*demografická revoluce*). První důsledky tohoto procesu se začínají projevovat již koncem 17. století a plně se projevují v následujících dvou stoletích. Změny začínají v Anglii, Nizozemsku, Francii a postupně se jako difúzní proces rozšiřují do ostatních evropských zemí a do zemí s původně evropským obyvatelstvem. Po druhé světové válce se rozšiřují do celého světa.

Důsledkem tohoto procesu byl i *vzestup individualismu*, požadavek svobody jednotlivce, rovnosti a sociální spravedlnosti, tedy požadavek nastolení demokracie. Svoboda a demokracie se někdy zaměňují, ač se nejedná o synonyma. Definice demokracie je celá řada; uvádí se, že jich je okolo stovky. Základní dělení je na demokracii přímou (jejím představitelům jsou starověké řecké polis a v současné době se vyskytuje v požadavcích na referendum a v některých státech existující pří-

mé volby prezidenta) a demokracii zastupitelskou, která se aplikuje prakticky ve všech současných demokratických státech. Definice demokracie je zdánlivě velmi jednoduchá: „Demokracie je vláda lidu, v níž všechna moc patří lidu, který ji vykonává buď přímo, nebo prostřednictvím zástupců zvolených ve svobodných volbách“. Někdy se uvádí ještě stručnější vyjádření pocházející od *Abrahama Lincolna*, podle kterého je *demokracie vládou „lidu, lidem a pro lid“*. Toto stručné vyjádření není příliš přesné; demokracie je sice vláda lidu, ale ten jen obtížně vládne jako celek; navíc si lze jen těžko představit, že by si lid vládl ve svůj neprospěch.

Definice demokracie je sice zdánlivě jednoduchá, ale již množství jejích definic upozorňuje na to, že je zde řada problémů při její realizaci. Především demokracie je vláda většiny, ale menšiny by neměly být utiskovány. Určité svobody a základní lidská práva mají konstituční povahu a nesmí je porušit ani vláda (např. svoboda projevu, vyznání). Jedná se o ústavní omezení vlády. Soudnictví musí být nezávislé na vládě, jen tak je možno zabezpečit jeho spravedlivé fungování. Každému musí být zabezpečen řádný a spravedlivý proces. V některých definicích se zdůrazňuje význam státní suverenity. Velký význam pro demokracii má občanská kultura a vzdělání. Důležitými znaky demokracie jsou rovnost před zákonem, subsidiarita, solidarita (pospolitost) a sociální spravedlnost.

Demokracie je velmi složitý kvalitativní pojem, který má mnoho dimenzí; u každé z nich se vyskytuje řada problémů. Důležité je vymezení lidu. V ideovém východisku Demokratického klubu uvedeném na přihlášce se demokracie vymezuje jako „vláda lidu, přičemž lid je soubor lidských jedinců, a to bez ohledu na jejich pohlaví, rasu, jazyk, původ, povolání, majetek, sociální postavení, stupeň vzdělání, náboženské vyznání nebo politické či jiné smýšlení.“ V případě voleb je pak tento lid nutno dále specifikovat, resp. určit, kdo má volební právo, a také zda bude toto vymezení stejné na různých úrovních voleb (celostátní, nadstátní, obecní apod.). Zdaleka nejde jen o teoretickou otázku. Osobně mám *problém s volebním právem osob se dvěma nebo i více občanstvími*. Jestliže se někdo vystěhoval (ať již dobrovolně nebo nuceně) a v ČR nežije, nevidím žádný důvod k tomu, aby zde volil a zároveň volil někde jinde. Má se skutečně vázat možnost volby na občanství? Na druhé straně zde žijí určitý počet let cizinci, kteří buď ještě nemají nárok na občanství, nebo o ně nestojí, a ti nárok zúčastnit se voleb nemají. Zvláště divná by byla situace, kdy voleb do Evropského parlamentu by se mohli zúčastnit někteří občané z uvedených důvodů vícekrát. Podobně je tomu u voleb místních; mohou si tito občané libovolně vybírat obec nebo kraj? Je jistě správné, že voleb se nemohou zúčastnit lidé zbaveni svéprávnosti. Neměli by být zbaveni tohoto práva také některé jiné skupiny obyvatelstva? Jde spíše o teoretickou otázku, avšak v praxi některých států se používají různá kritéria pro získání občanství.

Zdeněk Pavlík, 2016 (první část)

ZAMYŠLENÍ NAD VÝROČÍM KOMUNISTICKÉHO PUČE 25. 2. 1948, které za komunistické totality bylo slaveno jako tzv. Vítězný únor

Na toto výročí jsem se vždy účastnil s kolegou **Petrem Špirem seniorem** pietního aktu v pražské Nerudově ulici, který připomínal cestu studentů v kritic-

ký den 25. 2. na Hrad za prezidentem Edvardem Benešem. Dnešní pieta byla kvůli Covid19 omezením pro veřejnost zrušena, proběhla pouze v malém složení v čele s místopředsedou Senátu **Jiřím Oberfalzerem** a **Pražským akademickým klubem 48**, který vznikl jako spolek sdružující studenty-účastníky Pochodu za svobodu a demokracii v únoru 1948.

Vysokoškolští studenti chtěli tehdy pochodem k Pražskému Hradu prezidenta podpořit, aby komunistickému tlaku odolal. V Nerudově ulici je zastavil kordon se samopaly. Třeskla rána a jeden student byl náhodně zraněn. Byl to jediný výstřel při mocenském převratu v únoru 1948. Pochod se již k prezidentu nedostal.

Mezi oběťmi komunistického režimu po roce 1948 bylo mnoho bývalých významných i méně známých příslušníků Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu (Agrární strany), která za první republiky byla páteří demokracie a po roce 1945 byla zakázána, respektive nepovolena.

Jednou z prvních obětí byl daleko před osudným rokem 1948 **Rudolf Beran**, spolupracovník Antonína Švehly, nástupce v čele Agrární strany, premiér. Ten byl po válce v roce 1945 tlakem komunistů obviněn ze spolupráce s nacistickými okupanty a odsouzen. Bývalý zesnulý člen výboru naší Společnosti Antonína Švehly **Jaroslav Burianec** napsal knihu o Rudolfovi Beranovi s příznačným názvem „**Rudolf Beran, oběť komunistické msty**“. Kmotry knihy byli tehdejší předsedkyně Konfederace politických vězňů ČR **Naděžda Kavalírová**, dnešní europoslanec **Alexandr Vondra** a filozof **Daniel Kroupa**. Křtu se účastnila **Selská jízda Jana Žižky z Trocnova**, která usiluje o obhajobu odkazu Rudolfa Berana a rehabilitaci, ke které se jako SAŠ připojujeme.

Z anotace nakladatele: „Kniha je založena nikoli na negativních informacích, z nichž po desítky let vytvářela obraz tohoto politika komunistická historiografie, nýbrž na faktech zcela opačných nebo odlišně interpretovaných. Komunisté udělali z R. Berana „zloducha“, jenž měl na sklonku 30. let 20. století a v letech druhé světové války na svědomí všechno špatné, co postihlo český národ a československý stát: od Mnichova (29. 9. 1938), přes okupaci zbytku českých zemí (15. 3. 1939), až po údajnou kolaboraci s politickými špičkami hitlerovského režimu. Publikovaná fakta ukazují, že ne všechno bylo tak, jak nám komunistická propaganda předkládala. Kniha seznamuje čtenáře jak s málo známými informacemi z doby Beranova působení ve vysokých stranických a státních funkcích, tak i s řadou důležitých svědectví jeho současníků, kteří líčí tuto tragickou postavu našich novodobých dějin jako vlastence a čestného člověka, jenž se obětoval pro zachování českého národa v nejtěžších dobách jeho existence.“

O osobnosti a osudu agrárníka Rudolfa Berana a agrární strany pojednává rozsáhlá biografie renomovaného historika **Jaroslava Rokoského** **Rudolf Beran a jeho doba: vzestup a pád agrární strany** a jeho velmi zajímavý článek

„**Rudolfe, hlavu vzhůru ...**“ **Osudný 15. březen 1939 a premiér Rudolf Beran** (ustrcr.cz)

Vzpomeňme si společně na oběti komunistického režimu v tiché modlitbě, zapalme si svíčku a přejme si, aby se nikdy do naší země žádná totalita nevrátila.

Antonín Švehla: „Pečlivě volte své vůdce, kterým svěřujete své osudy.“

Pavel Černý, předseda Společnosti Antonína Švehly, z.s., 2021

Päť postrehov k plagiátorskej epidémii na Slovensku a ako to (žiaľ) dopadlo trochu inak ako v ČR

Minulý rok sa objavili na Slovensku ďalšie kauzy diplomových prác, ktoré boli plagiátmi. Pred tromi rokmi sa dlho tiahla kauza odpísanej rigoróznejšej práce bývalého predsedu parlamentu, predsedu Slovenskej národnej strany Andreja Danka. V marci 2020 došlo k zmene vládnej garnitúry a s ďalšími plagiátmi akoby sa vrecce roztrhlo, a týkali sa opäť veľkých politických „rýb“ z nového vládneho tábora. Znie to až neuveriteľne, ale v krátkom slede sa objavili zistenia o plagiariзме predsedu parlamentu Borisa Kollára zo Sme rodina, ministra školstva Branislava Gröhlinga zo SaS, a napokon vybuchla najväčšia mediálna bomba, v podstate takmer úplne odpísaná práca predsedu vlády Igora Matoviča z najväčšieho hnutia OĽaNO, ktorý bol vo funkcii iba pár mesiacov. Ten istý Matovič bol pritom v opozícii jedným z najväčších kritikov Andreja Danka, a vyzýval ho na odstúpenie. Ani pandémie nedokázala prekryť túto „plagiátorskú epidémiu“. Igor Matovič pritom voľby vyhral ako neohrozený bojovník voči všetkému nečestnému a nekalému.

V komentári v slovenskom Denníku N som zhrnul niektoré dôležité skutočnosti, ktoré som počas kázuvnímal ako vysokoškolský učiteľ. S láskavým dovoľením editora Denníka N a po úpravách tak, aby kontext bol jasnejší aj pre českého čitateľa, predstavujeme 5 postrehov a zovšeobecnení k tejto kauze.

Postreh prvý: Znie to tvrdo, ale sme politicko-akademickým banánistanom. Nedá sa to nazvať inak. Dobrovoľne neodstúpil nikto, teda odstúpila rovná nula plagiátorov vo verejných funkciách. Ved' vždy sa to dá schovať za stabilitu vlády, návrat Fica a pod. V Českej republike a ďalších krajinách pre politikov toto znamenalo okamžitú stopku, či už po dobrovoľnom alebo „násilnom“ odstúpení. Reakcie a vajatanie koalíčných partnerov, to už tiež ani nestojí za reč.

Postreh druhý: Bolo zaujímavé sledovať reakcie pristihnutých, a veru bola to tragikomédia vysokého kalibru. Napríklad premiér povedal, že sa vzdá titulu, ak sa ho najprv vzdá minister školstva. To je reakcia hodná konfliktu 3-ročných chlapcov na pieskovisku. Obhajoba politikov bola jednoducho desivo absurdná, smiešna, trápna a urážajúca. Takže výroky ako: „neviem, že som plagioval, neospravedlňím sa, nebudem používať titul, nepamätám sa, boli vtedy iné pravidlá pre písanie prác, sú to útoky médií“, vtedy boli veľmi módné. Mimochodom, na antikampaň sa vyhovárala aj bývalá ministerka spravodlivosti u Vás v ČR v roku 2018, ale napokon aspoň odstúpila, nasledovaná ministrom práce. Podobne tak rakúska ministerka práce celkom nedávno na začiatku tohto roka. Na západ od bývalej železnej opony sa jednoducho odstupuje už pri podozrení...

Postreh tretí: Reakcia akademických predstaviteľov, nielen funkcionárov, ale všeobecne akademickej obce, mala byť razantnejšia. Odsudzovalo sa aj počas kauzy Andreja Danka v roku 2018, čo-to sa priznalo aj teraz, mnohí, čo sa vyjadrovali k Dankovi, nemali pri Kollárovi či Gröhlingovi „dostatok informácií, lebo prácu nevideli“, akoby tú Dankovu priamo držali v ruke. Čerešničkou na torte bolo vyjadrenie dekana fakulty, ktorý v premiérovi sice nevidí nobelistu, ale prácu, ktorá je superplagiátom (odpísané dve knihy) či doslova prototypom plagiátu, považuje za v podstate v poriadku. Ved' predsa budúci pán premiér bol už vtedy úspešný podnikateľ...

Postreh štvrtý: Zarazili ma útoky na Denník N, ktorý kauzy priniesol, a bagatelizácia problému v diskusiách a fakt, koľko ľudí hľadá argumenty, prečo to plagiáty vlastne neboli, a že tu ide o „vyšší antificovský“ princíp. Áno, je pandémia, padá ekonomika, riešia sa zásadné otázky. Čo však bolo podstatným imperatívom zmeny v posledných voľbách, sa dá zhrnúť slovami „nech sa už prestane kraďnúť“. Mám stále dojem, že pri vykrádaní duševného vlastníctva je bežný občan akosi benevolentnejší a neuvedomuje si jeho závažnosť. Totiž pozor, tu nejde iba o to, že čelní politickí predstavitelia získali titul podvodným konaním a nik nehodlá odstúpiť. Trochu sa zabúda, že ak niekto niečo ukradol, niekto musí byť aj v role okradnutého.

Všetci chápeme, že sa nemôžu kraďnúť autá, majetok, úroda z polí. Rozčuluje nás, keď sa priamo či nepriamo vykrádajú verejné zdroje, kde sme okradnutí všetci. Chápeme, že existuje priemyselné vlastníctvo, existujú predsa patenty. Ochranný zväz autorský chráni hudobnú produkciu. Rozčulujeme sa nad čínskymi automobilkami kraďnúcimi dizajn iných automobiliek. Akosi v pozadí však zostáva vykrádanie duševného vlastníctva v podobe učebníc, monografií, vedeckých štúdií či správ z výskumov. Sú to často stovky hodín práce, sú to často verejné zdroje v podobe grantových projektov a ich výsledkov, ktoré sú zverejnené (lebo je to tak správne) a niekto ich pokojne ukradne. Pre svoj vlastný prospech alebo aj vlastný zisk.

Postreh piaty: Ako človeku, ktorý pôsobí v univerzitnej sfére a nechce z nej odísť, sledujúc odliv študentov aj k vám do ČR, sa mi veľmi ťažko prehrýzal ten fakt, že jedným z plagiátov, hoci iba „menšieho rozsahu“, je práca rezortného ministra. Danko a Matovič ukradli auto aj s karosériou a technickými riešeniami, konštrukciou motora a podvozka, diplomovka pána ministra má, dajme tomu, vlastné pohonné ústrojenstvo a prevodovku, ale karoséria je skopírovaná. Nuž, na konštatovanie, že ide o plagiát, to stačí. Možno by som plagiát ministra nejakého iného rezortu tak neprežíval. Plus spôsob obrany, odvolávanie sa na nejakých akademikov sa mi tiež nezдалo fér. Drobná, priznávam štatisticky celkom nevy povedná anketa medzi kolegami i študentmi, mala celkom jasné výsledky. Nie som zďaleka jediný. Na druhej strane, úprimne, aj minister školstva je svojim spôsobom iba obeťou súkolia obrovskej a nezdravej masifikácie vysokoškolského vzdelávania od druhej polovice 90. rokov.

Branislav Bleha, 2021

JAKÝ BYL JAN MASARYK?

Priznám se, že v mediálnom prostoru registruji v súvislosti nejen s ním dve tendence. Buď si ho až príliš idealizujeme, alebo naopak, na něj naložíme všechny viny světa. Ani jedno není správné, ani jedno neodpovídá podle mého názoru objektivní realitě. Jana Masaryka nevnímám prizmatem televizních či filmových projektů – jeho obraz neodpovídá osobě představené v sérii České století, či filmech Milada, Masaryk nebo Toman. Před třemi roky jsem četl koncept jednoho textu, ze kterého vyplývalo, že Jan Masaryk dlouhodobě zastával komunistické názory. Priznám se, že jsem byl tehdy takovým zjednodušením šokován. Vše, co

jsem nyní uvedl, jsem přesvědčen, není adekvátním obrazem čs. ministra zahraničních věcí, není ani sdělením, které bychom o něm chtěli sdělovat veřejnosti. Jan Masaryk byl nositelem slavného jména a synem zakladatele moderního československého státu. V očích svých současníků ztělesňoval pokračování všech ideálů humanity a státnosti Prezidenta Osvoboditele. Očekávalo se od něj mnohé. Ne vždy a ne vše dokázal naplnit. Nechci tím říci, že by měl nějaký intelektuální deficit, ale prostě byl povahově a lidsky jiný. Chtěl sebe i své okolí bavit, chtěl žít, oddávat se radostem světa. Baval ho sport, kultura – hrál na klavír, na školu mu prostě nezbyvalo tolik času, kolik i jeho nejbližší okolí žádalo. Důkazem jeho mimořádných schopností byla přirozená schopnost pohybovat se ve společnosti, vtípem a šarmem si získávat přízeň a náklonnost mocných, ale hlavně učit se cizím jazykům, vnímat svět v jeho problémech, odlišnostech a souvislostech.

*PhDr. Jan Kalous, Ph.D., Masarykova společnost
Proslov pronesený na pietním aktu 10. 3. 2020 v Černínském paláci*

OKÉNKO PAMĚTNÍKŮ

DEMORALIZACE ČESKÉ SPOLEČNOSTI

úryvek ze závěru knížky, kterou vydal vlastním nákladem Zdeněk Pokorný v r. 2021

V českých dějinách je málo příkladů tak hlubokého úpadku ducha a energie a hodnot, jako tomu bylo za tzv. normalizace. Ti, co obstáli, za to platili často velmi tvrdě. Poznání těchto dob i osudů a rolí mnohých je podmínkou slušné existence české společnosti v současnosti i budoucnosti.

Dějiny národa tvoří mozaika osudů milionů lidí. Sourozenci Šimkovi přidali k obrazu dva kamínky, ne zrovna úplně všední a obyčejné. Na počátku dvacátého století, tehdy známá osobnost, básník, spisovatel a někdy i mluvčí mnohých, Josef Svatopluk Machar také napsal: „MY ČECHOVÉ – POUČÍME SE?“

Dokladem značné hloubky devastace české společnosti komunistickým režimem je i to, že společnost se nedokázala ani po třiceti letech vypořádat po mnoha stránkách s touto složitou dobou a těmi, kteří ji představovali a ničili. Neuvěřitelná je i další existence komunistické strany, byť v poněkud pozměněné podobě. Tíží nás stále odraz naší minulosti. Jedinci si to uvědomují, čehož je dokladem i zpráva z 29. 12. 2020: „Obvodní soud pro Prahu 1 uložil exkapitánovi někdejší Státní bezpečnosti Vladimíru Marečkovi trest 5,5 roku vězení za podíl na akci Asanace ... Marečkův nadřízený Milan Douša dostal tříletou podmínku. Tresty nejsou pravomocné, oba muži se odvolali.“

CO SE STALO SE STUDENTY PO ÚNORU 1948? „Proběhla největší politická čistka univerzit, na kterou bychom neměli zapomenout,“ říká **Martin Špolc, předseda Pražského akademického klubu 48. Praha**, 25. února 2021. Pražský akademický klub 48 zveřejňuje k příležitosti 73. výročí únorového puče

a pochodu studentů za svobodu a demokracii souhrnnou internetovou publikaci o politických čistkách na vysokých školách, které bezprostředně po upevnění komunistické moci následovaly. Politické čistky na vysokých školách probíhající v letech 1948 a 1949 nejsou dosud širší veřejnosti příliš známy. Publikace Pražského akademického klubu 48 shrnuje průběh a dopady největší politické čistky v moderních československých dějinách, která znamenala konec studia pro každého čtvrtého studenta. „Počátkem roku 1949 proběhla na vysokých školách největší politická čistka v moderních československých dějinách. Komise složené převážně z komunistických studentů během měsíce vyloučily přes devět tisíc svých nekomunistických kolegů. Tato nespravedlnost byla jen počátkem politické represe nekomunistických studentů - většina skončila u podřadných zaměstnání, v pomocných praporech PTP na nucených pracích nebo přímo v komunistických koncentračních lágrech. Jen malá část se ke svému studiu mohla vrátit. **Jednalo se o jeden z největších zásahů komunistické totality do chodu vysokých škol, který neměl obdoby ani v sousedních komunistických státech.**“ Celou publikaci včetně grafik naleznete na webu Pražského akademického klubu 48.

II. VÍTE, ŽE ...

... **Milion chvilék** organizuje aktuální demonstrace: <https://www.milionchvilek.cz/>

... **Chvilkařův průvodce demokracií** vás určitě zaujme, povedl se: <https://www.youtube.com/watch?v=mJnTJL69zZc&list=PLpMam2F62wlwYPexYh86cFjsFfbRB-wSi>

... **Post Bellum:**

<https://www.postbellum.cz/kalendar/>

... **Masarykova společnost** má informace zde: <http://masarykovaspolecnost.cz>

... **Klub na obranu demokracie** – akce najdete zde: <https://klubod.cz/>

... vychází zajímavá knížka **První dáma české politiky** Miroslava Němcová

... **Masarykova demokratická akademie** pořádá akce: <https://masarykovaakademie.cz/akce/>

... **Ekumenická akademie** má stránky ekumakad.cz

... **Rekonstrukce státu: Prosadili odtajnění majitelů firem**

Zákon o evidenci skutečných majitelů, za který Rekonstrukce státu od roku 2017 aktivně lobbvala, konečně prošel Sněmovnou. Jsme už jen krůček od odtajnění anonymních firem, které čerpají veřejné peníze. Senát totiž schválil zákon proti praní špinavých peněz, který v tandemu s evidencí tohle zajistí.

Jitka Nováková, duben 2021

III. Z ČINNOSTI DEMOKRATICKÉHO KLUBU

Pravidelná setkání členů a přátel Klubu k aktuálním politickým otázkám:

V lednu proběhlo téma *Ochrana osobních údajů v informačním věku* od Josefa Prokeše, v únoru *Výzvy demokracie na poli ekonomiky v kontextu změn* od kol. Lukáše Kovandy, v březnu proběhla diskuse o aktuálních otázkách s upozorněním na video přednášky *A. Hogenové Odvaha ke štěstí*, v dubnu *Bezpečnostní aparát nacistického Německa v protektorátu Čechy a Morava* od Jana Vajskebra.

Nezapomínejte prosím, že Vaše připomínky, poznatky i pochvaly k Dk jsou vítány. ***Bude také přínosem, když nám pošlete návrh na téma setkání Dk, které byste chtěli přednést, případně které by Vás zajímalo a měli bychom získat přednášejícího.***

VÝZVA ČLENŮM ANEB O PENÍZE JDE ČASTO AŽ V PRVNÍ ŘADĚ!

Vážené členky, vážení členové,
pokud jste ještě nezaplátili své **klubové příspěvky** za tento rok nebo dokonce ani za léta minulá, učiňte tak co nejdříve.

ZMĚNA: máme NOVÉ ČÍSLO ÚČTU:

po zrušení účtu v CSas máme tedy účet ve FIO bance:

2201878820/2010

O významu členských příspěvků jsme informovali v seriálu Demokratický klub v otázkách a odpovědích Dk-Dialog 3/2017, s. 3, kde je uvedena i jejich doporučená výše 500 Kč (nejnižší je 100 Kč) i kdo platí příspěvky pouze dobrovolně. Pokud platíte příspěvek bankovním převodem, nezapomeňte uvést jako variabilní symbol svoje členské číslo (je na obálce, případně Vám ho rádi sdělíme, obraťte se na tajemníka pro administrativu, případně správce členské základny, kontakty jsou uvedeny níže). Nepřikládáme složenky, číslo účtu Klubu je uvedeno výše a na konci každého Dk-Dialogu. **Členům, kteří tuto svou povinnost po několik let neplní,** výkonná rada Klubu **pozastaví další posílání klubového bulletinu poštou.** Nebudeme používat rezervy Klubu na poštovné, které je stále vyšší.

Rada členů si přeje zasílat náš bulletin pouze v elektronické podobě. Pokud by to bylo i Vaše přání, sdělte nám to prosím na adresu dklub@volny.cz současně s uvedením přesné e-mailové adresy, na kterou je Vám možné materiály posílat. Můžete si domluvit i e-mailovou adresu např. rodinného příslušníka, velmi nám tím usnadníte činnost a sobě zajistíte přísun čerstvých informací. Děkujeme.

Výkonná rada Demokratického klubu

POZVÁNKA NA SETKÁNÍ DK

Vzhledem k omezením pandemie je nejlepší možností setkání on-line, v případě uvolnění pravidel je i možnost kombinace s osobním setkáním.

Sledujte prosím web a FB Dk, najdete tam většinu uskutečněných setkání; pozvánky rozesíláme jako obvykle.

Plánovaná setkání: Téma *Princ Evžen Savojský – život barokního válečníka* uvede kol. Helena Kohoutová; *Úskalí celospolečenské dohody o budoucnosti českých duchodů* připravil kol. Martin Potůček. **Pozvánky na tato setkání zasíláme pouze elektronicky.** Pokud je nedostáváte, nemáme na Vás e-mailovou adresu. Sdělte nám prosím e-mailovou adresu, na kterou bychom Vám pozvánky mohli posílat. Pozvánky můžete najít také na webu a Facebooku Dk.

ADRESÁŘ ČLENŮ PODLE ČINNOSTÍ ANEB NA KOHO SE MŮŽETE OBRACET

E-MAIL: DKLUB@VOLNY.CZ

Předsedkyně *Jitka Nováková*

Místopředsedové *Ivo Budil, Ondřej Wagner* (propagace a setkání Dk)

Politická komise, předseda *Jan Friedlaender*

Hospodářka *Ludmila Kaprasová*

Výkonná rada *Pavel Černý, Jan Müller, Jitka Nováková, Ema F. Plzánková, Milan Zapletal* (Tajemnice pro korespondenci *E.F. Plzánková*, Tajemník pro administrativu a skupina Dk pro jižní Čechy *M. Zapletal*, Správa členské základny *J. Müller*, Pozvánky na setkání *Pavel Černý*)

Skupina Dk pro severní Čechy *Petr Jirásek*

Web Dk *Ondřej Šimpach, Petr Neugebauer* Facebook Dk *Václav Kotyk*

Dk-Dialog *redakční rada v tiráži*

Vydavatel: Demokratický klub, z.s., Gabčíkova 2362/10, 182 00 Praha 8.

|E-mail: dklub@volny.cz **Webová stránka:** <http://www.demokratickyklub.cz>

Demokratický klub můžete sledovat i na Facebooku a na Twitteru.

<https://www.facebook.com/demokratickyklub/>

NOVÉ BANKOVNÍ SPOJENÍ DEMOKRATICKÉHO KLUBU:

FIO banka, číslo účtu 2201878820/2010

IBAN CZ23 2010 0000 0022 0187 8820 SWIFT/BIC FIOBCZPPXXX

Redakční rada: Zdeněk Kalvach (odpovědný redaktor), Radovan Jelínek, Josef Kandert, Jitka Nováková. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 2471/93 ze dne 20. 12. 1993. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. 6759.

Příspěvky jednotlivých autorů, členů i nečlenů Dk, nemusejí vyjadřovat názory Klubu. Tyto jsou vyjádřeny pouze v oficiálních (číslovaných) stanoviskách Demokratického klubu.